

اقتصاد دریا

کشورهای خلیج فارس

بخش سوم

نقش آفرینی کویت در خلیج فارس

دکتر هما یون الهی - در سال ۱۳۶۶ (۱۹۸۷) کویت دو خرید عمده در زمینه نفت انجام داده است: یکم: خرید ۱۵ درصد از سهام شرکت اسپانولادپترول که بزرگترین پالایشگر بخش خصوصی اسپانیا است. این شرکت در پالایشگاه با ظرفیت ۳۲۰ هزار بشکه در روز در اختیار دارد. دوم: خرید ۲۰ درصد از سهام شرکت نفت انگلیس (BP).

کویت از طریق شبکه توزیع، فراورده های نفتی خود را به کشورهای خارجی عرضه می کند، مجموع فروش فرآورده های نفتی در بازارهای اروپایی کویت بالغ بر ۲۵۰-۴۰۰ هزار بشکه در روز بوده که عمدتاً از طریق جایگاههای فروش عرضه می گردد. در ایتالیا نیز کویت در صدد خرید شبکه پالایشی و توزیع با ۱۷۰۰ جایگاه فروش و ظرفیت پالایشی ۶۶ هزار بشکه در روز است.

اما کویت در چند جانبه نمودن اقتصاد کشور در داخل موفقیتی نداشته است. در این رابطه کویت سعی دارد صنایعی را پایه گذاری کند که تولیدات آن بیشتر جنبه صادراتی دارد و کارخانجاتی که تولید آن ها بتواند جایگزین واردات شود.

کویت بجز سنگ آهک، گاز و نفت دارای منابع معدنی دیگری نیست، به همین علت فقط ایجاد صنایع اساسی در رابطه با نفت و گاز یعنی پتروشیمی در این کشور ممکن است. در این شیخ نشین سه پالایشگاه نفت در نزدیکی بندر احمدی وجود دارد که تنها برای تأمین مصارف داخلی بلکه برای صادرات نیز تولید می کند.

در سال ۱۳۵۸ (۱۹۷۹) یک کارخانه تولید گاز مایع با ظرفیت سالانه ۳/۶ میلیون تن ایجاد شد. در آغاز دهه ۱۳۴۰ (آغاز دهه ۱۹۷۰) حدود ۸۵ درصد از گاز حاصل از تولید نفت از بین می رفت ولی امروزه بیشتر از ۸۰ درصد آن صادر می شود و یاد ر کارخانجات تولید برق و آب شیرین کن به کار می رود. همین طور کویت با استفاده از این امکانات به تولید کود شیمیایی می پردازد که یکی از بزرگترین تولیدکنندگان کود شیمیایی در میان کشورهای عربی است. در سال ۱۳۴۵ (۱۹۶۶) اولین کارخانه کود شیمیایی برای تولید آمونیاک و سولفات با ظرفیت ۵۵۰ تن در روز به بهره برداری رسید.

هر چند به دلایل گوناگون تا پایان سال ۱۳۵۰ (۱۹۷۱) این کارخانه جمعاً ۷/۳ میلیون دلار زبان متحمل شد، از آن تاریخ تاکنون با راه اندازی واحدهای جدید تولیدی، ظرفیت آن به ۹۵۰ تن در روز افزایش یافته است.

به طور کلی صنایعی که برای صادرات فعالیت می کنند در اختیار دولت کویت است. در حالی که صنایعی که به عنوان جایگزینی واردات فعالیت می کنند - بسیاری با سهم شدن دولت - در اختیار بخش خصوصی گذارده شده است. دولت با اعطاء امتیازات و یارانه، زمینه ایجاد این صنایع آن را فراهم می آورد. واگذاری زمین مجانی برای ساختمان، تأمین نیازهای بنیادی نظیر آب و برق و غیره و همبظور اعطای اعتبارات ارزان به وسیله دولت از جمله این امتیازات و تسهیلات است. اما با وجود همه این اقدامات صنایع تولیدی جایگزین واردات در کویت بجز در زمینه مواد غذایی و صنایع چوب در سایر رشته ها پیشرفتی نداشته و این کوشش در اینجا نیز شبیه سایر کشورهای دارای سیستم اقتصادی نظیر کویت با شکست روبرو روبرو شده است. سهم این صنایع در کویت برای سالهای متوالی ثابت ماند و حدود ۶/۵ درصد تولید ناخالص ملی بود، ولی در مقابل سهم تجارت و خدمات به سرعت افزایش یافت و در سال ۱۳۶۲ (۱۹۸۳) به ۳۸ درصد تولید ناخالص ملی رسید. یکی از دلایل این افزایش سودآوری سریع و زیاد در بخش خدمات و تجارت بود که صنایع با وجود امتیازات در نظر گرفته شده فاقد آن هستند و چون همه مواد اولیه خام و یا ساخته شده کارخانجات (بجز برای صنایع پتروشیمی) بایستی از خارج وارد شود، مانع جدیدی در مقابل توسعه صنایع پدید می آید. سهم صنایع در تولید ناخالص ملی در ۱۳۷۴ (۱۹۹۵) به ۱۰ درصد رسید که بیشتر از صنایع پائین دستی نفت مانند تصفیه مواد پتروشیمی حاصل می شود.

سرمایه گذاری خارجی در این بخش توسط کشورهای مختلف منطقه نشان می دهد که:

۱- فروش شبکه پالایشی و توزیع فرآورده های نفتی توسط کمپانی های کشورهای صنعتی به خصوص در اروپا به کشورهای اوپک هنگامی شروع شد که به علت عدم توازن عرضه و تقاضای فرآورده های نفتی و وجود ظرفیت پالایشی مازاد، سود حاصل از پالایش بسیار کم بود (بجز سال ۱۳۶۵ (۱۹۸۶) که به علت کاهش شدید قیمت نفت خام، پالایشگران به سود فراوانی دست یافتند.

در الی ۱۰ سال بعد از آن سود حاصل از عملیات پالایش بسیار کم بوده و در نتیجه پالایشگاههایی که دارای مازاد ظرفیت بودند، دو راه بیشتر نداشتند: یا تعدادی از پالایشگاه ها را تعطیل کنند و یا در صورت امکان کشورهای تولید کننده را در این صنایع سهم نمایند.

امیر ثامنی به «اقتصادسرامد» می گوید: توسعه مَکُران در گرو ایده، راهکارهای جدید و غیردولتی است

توسعه مکران نیازمند سرمایه گذاری سالانه ۱۰۰ هزار میلیارد تومان

جذب «سرمایه» و «تسهیل و تنظیم روابط درونی و بیرونی اقتصاد کشور» گرانگاہ اصلی توسعه مَکُران است

سوم):

واگذاری اراضی (اجاره بلندمدت، بهره برداری و تضمین های لازم مرتبط) به کشورهای محصور در خشکی یا متقاضی به منظور ساخت و بهره برداری از بندر و خطوط ریلی مکمل، ایجاد شهرک ها و کارخانجات تولیدی و یا انتقال بخشی از زنجیره ارزش تولیدات خود به این منطقه: این ایده دهه ۱۳۶۰ هم به صورت اولیه مطرح شد، ولی به سبب حساسیت های مرتبط با اقتضانات دوره جنگ تحمیلی عملاً به فراموشی سپرده شد، اما واقعیت این است که این قلمرو مستعد ظرفیت بسیار خوبی برای هم پیوندی اقتصاد ملی کشور با سایر کشورها به ویژه کشورهای عضو پیمان شانگ های یا پیمان بریکس یا کشورهای عضو کنفرانس اسلامی دارد تا بتوان از مزیت منابع طبیعی سرشار، نیروی کار متخصص و ارزان و بازار هدف گسترده بیش از ۷۰۰ میلیونی در منطقه جنوب غرب آسیا با گره زدن امنیت کشور با منافع اقتصادی سایر کشورها، یک بازی برد- برد برای متنوع سازی اقتصاد کشور و کاهش تحریم پذیری کشور از یک سو و ایجاد منافع اقتصادی سرشار برای کشورهای متقاضی از سوی دیگر طراحی نمود.

اقتصادسرامد: به نکته پایانی برای توسعه مَکُران چه باید کرد؟

امیر ثامنی: در پایان به عنوان جمع بندی باید گفت توسعه مکران نیازمند توسعه و تکمیل خطوط جادهای شمالی- جنوبی و شرقی- غربی متعدد برای شکستن انزوی جغرافیایی منطقه و همپیوندی ساحل و مناطق جمعیتی اصلی به خطوط مواصلاتی مرکز کشور، توسعه خطوط ریلی و اتصال آن به بندر استان، ساخت و تکمیل حداقل دو بندر بزرگ برای تخلیه و بارگیری کشتی های ۲۰۰ هزارتن به بالا، فراهم سازی آب مورد نیاز برای صنایع و اسکان جمعیت به میزان سالانه حداقل ۲۵۰ میلیون مترمکعب، فراهم سازی زیرساخت های انرژی (برق و گاز) مورد نیاز صنایع و ... می باشد که به نظر می رسد با یک برآورد سرانگشتی در مقیاس کشوری چون ایران (نه مقیاس سرمایه های هنگفت مصرف شده در کشورهای عربی یا اروپایی) به سرمایه گذاری سالانه حداقل ۱۰۰ هزارمیلیارد تومانی (۲ میلیارد دلاری) نیاز وجود دارد و تأمین این میزان سرمایه تنها و تنها در گرو جذب سرمایه گذاری خارجی با جذب سرمایه گذاری بخش خصوصی است؛ چرا که تمام توان دولت برای سرمایه گذاری در زیرساخت های منطقه هیچ گاه به بیش از ۵ تا ۱۰ هزارمیلیارد تومان (یعنی ۵ تا ۱۰ درصد سرمایه مورد نیاز) نخواهد رسید.

اقتصادسرامد: با این شرایط چاره کار توسعه مَکُران چیست؟

امیر ثامنی: برای توسعه مَکُران باید به دنبال ایده ها و راهکارهای جدید و غیردولت محور حرکت کرد. چرا که اساساً از تفکر، اعتبار و مدیریت دولتی نمی توان انتظار معجزه برای تحول بنیادین در توسعه داشت.

اقتصادسرامد: ایده های پیشنهادی شما برای توسعه مکران چیست؟

امیر ثامنی: بنده سه ایده کار گشای برای توسعه مکران مطرح کرده ام اول): تأسیس یک شرکت غیردولتی با مشارکت و سرمایه گذاری هلدینگ ها و شرکت های دولتی، شبه دولتی و خصوصی بزرگ کشور به منظور توسعه و سرمایه گذاری بر روی منطقه مکران: بر اساس این ایده باید تلاش شود تا از ظرفیت سرمایه ها و اعتبارات شرکت ها و هلدینگ های بزرگ کشور به منظور سرمایه گذاری در حوزه «زیرساخت ها» و استقرار «کسب و کارهای نوین» متناسب با قابلیت های این منطقه اعم از توسعه و تجهیز بندر و خطوط ترانزیتی و لجستیکی، توسعه کشت محصولات با ارزش افزوده بالا و صادراتی، توسعه و تکمیل زنجیره ارزش صنایع فولادی، پتروشیمیایی و معدنی، توسعه و تکمیل مراکز گردشگری طبیعی و سلامت مقیاس بین المللی و ... بهره گیری شود.

دوم): بهره گیری از ظرفیت جذب مازاد سرمایه گذاری استان های توسعه یافته کشور از جمله خراسان رضوی، کرمان، یزد، فارس و آذربایجان شرقی و اصفهان: بر اساس این ایده می توان با تدوین یک برنامه جامع، هماهنگ، حساب شده و همکارانه میان استان های مزبور و تقسیم کار دقیق میان آنها، منطقه را (با به صورت متصل یا منفصل) پهنه بندی نموده و هر بخش را به یکی استان ها واگذار نموده تا با هدایت سرمایه های مازاد درون استانی (اعم از سرمایه های بخش خصوصی، صنایع بزرگ استان و یا حتی سرمایه های مردمی) نسبت به توسعه و تکمیل زیرساختها و توسعه کسب و کارهای نوین طبق یک نقشه راه مشخص اقدام کنند و از این طریق ضمن مولدسازی سرمایه های استانی و بازگشت سود آنها به چرخه اقتصادی استان مبدأ، امتزاج فرهنگی - اجتماعی بیشتری میان این منطقه مغفول مانده با مناطق درونی کشور و در نهایت افزایش جمعیت پذیری منطقه مکران محقق گردد. ایده اولیه ای که به نام «اصفهان ساحلی» یا «یزد ساحلی» مطرح شده بود در واقع چیزی شبیه به همین ایده بود است.

نیروی دریایی ارتش در این سواحل و تعبیر این منطقه به «کنج پنهان» ایران، به تدریج حضور و ایفای نقش دستگاه های اجرایی مختلف و نهادهای حاکمیتی برای زدودن چهره فقر و محرومیت از این منطقه و ایجاد دسترسی های اولیه برای مردم محلی به آب، برق، حمل و نقل، مخابرات، بهداشت و سلامت، آموزش ... و آغاز شد و این تلاش ها هنوز علنی رغم گذشت نزدیک به دو دهه، نتوانسته چهره محروم منطقه را تغییر دهد. چرا که ردیف اعتباری متفرقه مربوط به توسعه زیرساخت های مکران به تازگی در طی سال های ۱۳۹۵، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹، ۱۴۰۰، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به ترتیب با اعتباری بالغ بر ۶۰، ۵۰، ۴۴، ۵۰۰، ۱۰۰۰، ۱۰۰۰ و ۲۰۰۰ میلیارد تومان تعریف شده و سایر اعتبارات ملی و استانی (از جمله ردیف محرومیت زدایی یا توازن) کلیه دستگاه های اجرایی مرتبط با این منطقه مندرج در قانون بودجه نیز به طور سالانه (میانگین دو سال اخیر) چیزی بین ۱،۵ تا ۳ هزار میلیارد تومان بوده که مجموع این ارقام اساساً نمی تواند موتور مولدی برای تحول در کاهش محرومیت ها و توسعه و تکمیل زیرساخت های مکران باشد. در شرایطی که به سبب تنگنای ناشی از تحریم و موانع فراوری فروش نفت در کشور از یک سو و نیز گسترش روزافزون بدنه دولت و کاهش سهم اعتبارات تملک دارایی سرمایه ای به حدود ۱۰ درصد کل بودجه عمومی کشور از سوی دیگر، حساب کردن روی راه حل توسعه دولت محور در منطقه مکران بی شک یک خطای راهبردی و از قبل شکست خورده است.

اقتصادسرامد: منطقه و سواحل مکران از کی مورد توجه مسئولان و حکمرانی قرار گرفت؟

امیر ثامنی: هر چند منطقه مکران یک منطقه تاریخی با پیشینه ای طولانی در تاریخ ایران بوده است، اما بی راه نیست اگر بگویم زمان کشف منطقه مکران بر روی نقشه جغرافیای توسعه سرزمینی کشور ایران کمتر از دو دهه می گذرد. به طرز عجیبی نظام حکمرانی کشور چه قبل از انقلاب و چه بعد از انقلاب به سبب ماهیت دریاگریز و خشکی محور تمدن سرزمینی کشور از ظرفیت ها، فرصت ها و استعداد های کم نظیر این قلمرو بسیار مستعد غفلت کرده بوده و سرنوشت توسعه چابهار، زرا باد، لیردف، سیریک، جاسک و میناب، به جای قرار گیری در مسیر راهی که دبی، شارجه، مسقط، صحار و این اواخر گوادر پاکستان رفتند، در مسیر بیراه های رفت که در نتیجه آن چیزی جز فقر، محرومیت، عدم برخورداری و گسترش اقتصاد غیر رسمی و زیرزمینی برای مردم به ار مغان نداشته است.

اقتصادسرامد: دولت ریسی در مقام عمل، اهمیتی برای این منطقه قائل است؟

امیر ثامنی: دولت سیزدهم در چارچوب ظرفیت ماده ۶۸ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، که آن هم در فضای اقتصاد برجامی و انتظارات ناشی از آن تدوین شده بود، موضوع احیاء تشکیل «سازمان توسعه سواحل مکران» با شخصیت شرکئی و یا در اختیار گیری تمامی دارایی ها و اختیارات کلیه دستگاه های اجرایی و اعمال مدیریت واحد برای توسعه این منطقه را در دستور کار قرار داده و در واقع گرانگاہ توسعه مکران را در حل مسئله «تفویض اختیار و مدیریت واحد» مفروض می داشت. در حالیکه از این واقعیت بسیار مهم غفلت نموده که گرانگاہ اصلی توسعه مکران بیشک جذب «سرمایه» و «تسهیل و تنظیم روابط درونی و بیرونی اقتصاد کشور» (کشایش روابط سیاسی- اقتصادی کشور با دنیا) است و تا این دو گره باز نشود، رفتن به سراغ باز کردن سایر گره ها اساساً امکان پذیر نیست.

بشپ

مدیر بنادر و دریانوردی شهرستان قشم:

بازدید ۲۶۸ هزار گردشگر داخلی و خارجی از جزایر هنگام و لارک

مدیر بنادر و دریانوردی شهرستان قشم گفت: ۲۶۸ هزار و ۹۱۲ گردشگر داخلی و خارجی از ابتدای سال جاری تا پایان مهرماه با استفاده از شناورهای سبک ایمن و قایق های تفریحی مجاز از جاذبه های طبیعی و تاریخی جزایر هنگام و لارک دیدن کردند. به گزارش اقتصادسرامد، علی اشتری به ایرنا افزود: این تعداد گردشگر داخلی و خارجی از اول فروردین تا پایان مهر ۱۴۰۲ از طریق بندر مسافری شهید ذاکری و اسکله های گردشگری شیب دراز و کندالو به ۲ جزیره زیبای هنگام و لارک رفت و آمد کرده اند. وی ادامه داد: همچنین در مدت

یادشده ۱۴۴ هزار و ۶۵۴ گردشگر داخلی و خارجی از طریق اسکله کندالو و ۱۱۹ هزار و ۷۷۲ دوستدار جاذبه های طبیعی و گردشگری از طریق اسکله شیب دراز به وسیله شناورهای سبک و قایق های تفریحی به جزیره هنگام سفر کرده اند. رییس کمیته حمل و نقل دریایی شهرستان قشم توضیح داد: در این مدت یکهزار و ۴۸۵ گردشگر با استفاده از شناورهای سبک ایمن وارد جزیره لارک شده اند و ۲ هزار و ۷۰۱ مسافر و مردم جامعه محلی از این جزیره خارج شده اند.

اشتری اضافه کرد: تعداد گردشگران اعزامی از بندر مسافری شهید ذاکری قشم به جزیره هرمز نیز ۱۷۰ هزار و ۹۱۸ نفر ثبت و گزارش شده است که از این تعداد ۸۶ هزار و ۶۱۸ نفر وارد این جزیره شده اند و ۸۴ هزار و ۲۰۰ نفر از آن با شناورهای ایمن از آن خارج شده اند. جزیره هنگام یکی از جزایر شهرستان قشم است که در فاصله هزار و ۳۸۹ متری جنوب شرقی جزیره قشم، ۵۲ کیلومتری جزیره لارک ۸۱ کیلومتری بندرعباس و ۷۲ کیلومتری جزیره هرمز واقع شده است.

بخش بیشتر این جزیره تپه و ماهور است و اراضی قسمت های شمالی و شمال شرقی و جنوب غربی جزیره تا اندازه ای پهن، تخت و هموار است. نیمه جنوبی جزیره هنگام پستی و بلندی و شیب ملایمی دارد. چند نقطه مرتفع نیز در بخش شمالی این جزیره است که ششایع ترین آن را می توان کوه میترا با ارتفاع ۱۰۶ متر دانست. جزیره هنگام حدود ۵۵ کیلومتر مربع وسعت دارد و تا حدی به شکل یک بیضی است. طول جزیره ۹ کیلومتر و عرض آن ۶ کیلومتر بر آورد شده است. کرانه های این جزیره دارای شیب ملایم به طرف دریا است و عمق آب در اطراف آن به میزانی است که قایق ها می توانند به سهولت در آنجا کناره بگیرند.

کوه

سرپرست فدراسیون ورزش های دریایی و ساحلی

آماده اجرای سیاست های توسعه دریامحور در حوزه ورزش هستیم

سرپرست فدراسیون تازه تأسیس ورزش های دریایی و ساحلی، گفت: با حمایت وزارت ورزش و کمیته ملی المپیک آماده اجرای منویات مقام معظم رهبری در خصوص سیاست های کلی دریا محور در حوزه ورزش هستیم. به گزارش اقتصادسرامد، پس از ابلاغ سیاست های کلی توسعه دریا محور از سوی مقام معظم رهبری، رضا شجاع سرپرست فدراسیون تازه تأسیس ورزش های دریایی و ساحلی بسر آمادگی این فدراسیون در اجرای سیاست های مذکور در حوزه ورزش با حمایت وزارت ورزش و جوانان، کمیته

ملی المپیک و دیگر سازمان های ورزشی و غیر ورزشی تاکید کرد. سرپرست فدراسیون ورزش های دریایی و ساحلی با اشاره به اهمیت سیاست های مذکور اظهار داشت: از دیرباز مقام معظم رهبری در برهه های زمانی مختلف بر ضرورت فعال سازی ظرفیت های دریایی تاکید می کردند که با ابلاغ این سیاست های کلی، موضوع توسعه ظرفیت های دریامحور به تکلیف برای دولت و دستگاه های اجرایی و نهادهای مختلف تبدیل شد. وی افزود: از همان بدو تأسیس فدراسیون معتقد بودیم که ورزش جزو عناصری است که می تواند موضوع استفاده از ظرفیت های دریا را با سرعت بیشتری به فرهنگ عمومی تبدیل کند و با توجه به تاکید مقام معظم رهبری به موضوع «گردشگری» در سیاست های مذکور و اینکه تقریباً اکثر فعالیت های تفریحی و گردشگری دریامحور به موضوعات ورزشی بر می گردد، این ظرفیت در ورزش کشور وجود دارد که نقش جدی تر و عملیاتی تری برای اجرای این سیاست ها داشته باشد و در موضوع تقسیم کاری که در متن سیاست ها اشاره شده نقش آفرینی کند.

شجاع با اشاره به نقش پررنگ ورزش در حفظ و معرفی فرهنگ بومیان ساکن در حاشیه سواحل، عنوان کرد: خوشبختانه ورزش های دریایی طی سال های اخیر در سطح دنیا توسعه خوبی داشته و در حال حاضر ظرفیت های بی نظیری در شمال و جنوب کشور وجود دارد که برای ما ایرانیان نعمت طبیعی و خدادادی و گنجینه ای ارزشمند محسوب می شود. از این رو با فعال سازی این ظرفیت ها و بهره مندی از استعدادها و منابع انسانی خوبی که وجود دارد، می توانیم با حفظ ارزش های اسلامی در بسیاری از ورزش های دریایی در سطح بین المللی حرف های بسیاری برای گفتن داشته باشیم.

ملی المپیک و دیگر سازمان های ورزشی و غیر ورزشی تاکید کرد.

سرپرست فدراسیون ورزش های دریایی و ساحلی با اشاره به اهمیت سیاست های مذکور اظهار داشت: از دیرباز مقام معظم رهبری در برهه های زمانی مختلف بر ضرورت فعال سازی ظرفیت های دریایی تاکید می کردند که با ابلاغ این سیاست های کلی، موضوع توسعه ظرفیت های دریامحور به تکلیف برای دولت و دستگاه های اجرایی و نهادهای مختلف تبدیل شد. وی افزود: از همان بدو تأسیس فدراسیون معتقد بودیم که ورزش جزو عناصری است که می تواند موضوع استفاده از ظرفیت های دریا را با سرعت بیشتری به فرهنگ عمومی تبدیل کند و با توجه به تاکید مقام معظم رهبری به موضوع «گردشگری» در سیاست های مذکور و اینکه تقریباً اکثر فعالیت های تفریحی و گردشگری دریامحور به موضوعات ورزشی بر می گردد، این ظرفیت در ورزش کشور وجود دارد که نقش جدی تر و عملیاتی تری برای اجرای این سیاست ها داشته باشد و در موضوع تقسیم کاری که در متن سیاست ها اشاره شده نقش آفرینی کند.

شجاع با اشاره به نقش پررنگ ورزش در حفظ و معرفی فرهنگ بومیان ساکن در حاشیه سواحل، عنوان کرد: خوشبختانه ورزش های دریایی طی سال های اخیر در سطح دنیا توسعه خوبی داشته و در حال حاضر ظرفیت های بی نظیری در شمال و جنوب کشور وجود دارد که برای ما ایرانیان نعمت طبیعی و خدادادی و گنجینه ای ارزشمند محسوب می شود. از این رو با فعال سازی این ظرفیت ها و بهره مندی از استعدادها و منابع انسانی خوبی که وجود دارد، می توانیم با حفظ ارزش های اسلامی در بسیاری از ورزش های دریایی در سطح بین المللی حرف های بسیاری برای گفتن داشته باشیم.